

Rusfri trafikk og livsstil

Justis- og Beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 Oslo

Epost: postmottak@jd.dep.no

Oslo, 31. mai 2013

Hørings svar fra MA – rusfri trafikk og livsstil:

Alkolås som alternativ til tap av førerrett som en del av program mot ruspåvirket kjøring.

MA vil takke for muligheten til å komme med innspill til høringen om forslaget om ”Alkolås som alternativ til tap av førerrett som en del av program mot ruspåvirket kjøring.”

MA har i mer enn 10 år fremmet alkolås som et effektivt middel mot alkoholpåvirket kjøring. Vårt mål er at alkolås skal påbys på alle nye biler, og at veien frem går gjennom alkolås på skoleskyss, persontransport og varetransport. Det foreliggende forslaget om alkolås for promilledømte føyer seg inn i den utviklingen av bruk alkolåsen er i ferd med å få.

MA mener det er gjort et godt og grundig arbeid med denne viktige rapporten. Den inneholder en bred gjennomgang av saken, problemer, utfordringer, løsninger og tiltak. MA synes grunnlaget for rapporten og prinsippet om innføring av alkolåsprogram som et alternativ til tap av førerretten ved kjøring med promille er godt. Dette vil tjene trafikksikkerheten ved å sette inn tiltak mot alkoholpåvirket kjøring og kunne ha effekt på promilledømtes holdning og atferd også i forhold til deres livsstil for øvrig. De individualpreventiv og allmennpreventive argumentene synes gode.

MA støtter generelt forslaget om et alkolåsprogram for promilledømte, men har synspunkter spesielt knyttet til avgrensingene av målgruppen.

Ingen avgrensing av målgruppen

Forslaget som foreligger i rapporten innebærer at kun de mest alvorlige overtredelsene vil kvalifisere for ordningen. MA mener at ordningen med alkolås i utgangspunktet bør omfatte alle som taper førerretten etter å ha blitt pågrepet med ulovlig promille. Alle i denne gruppen bør få et tilbud om et frivillig alkolåsprogram som alternativ til tap av førerretten, dersom ikke spesielle og individuelle forhold foreligger som gjør at tilbudet ikke gis.

Grunnen er at vi mener at gruppen som programmet i forslaget er rettet mot, bare utgjør en del av trafikksikkerhetsproblemet/rusproblemet med alkoholpåvirket kjøring som man prøver å rette tiltaket mot. MA mener at hensikten med de mange gode hensiktene med programmet synes bedre ivaretatt dersom det ikke settes en begrensning for deltakelse ved graden av alvorlighet i lovbruddet.

MA mener at en person som blir pågrepet med ulovlig promille i utgangspunktet har vist en uholdbar holdning til ruspåvirket kjøring uansett hvor på skalaen "lavpromille"/"høypromille" vedkommende har blitt pågrepet og dømt. Når sannsynligheten for å bli stoppet og pågrepet i en kontroll er liten, kan man ikke utelukke - men kanskje anta - at vedkommende med selv "lavpromille" ikke kjører påvirket som et engangstilfelle. Heller ikke tilsier en påvist "lavpromille" at vedkommende ikke kan være tilbøyelig til å kjøre med "høypromille", og faktisk kan ha gjort det. Tanken på at personer med påvist "lavpromille" således også kjører med promille gjentatte ganger er nærliggende. Det har også vist seg at mange av dem som pågripes med "lavpromille" også har et alkoholproblem.

MA mener at det i folks oppfatning kan virke som en underlig forskjellsbehandling at sjåfører med lavere promilledom mister føreretten, med de konsekvenser dette kan ha for blant annet privat- og yrkeslivet, mens en person med alvorlig promilledom fortsatt er å finne på veien.

Alkolåsprogrammet er strengt og stiller nødvendige og detaljerte krav til gjennomføringen. Det kan neppe for den enkelte anses som noen "enkel måte" å beholde føreretten på. MA mener at de samme kravene til gjennomføring i utgangspunktet må kunne gjelde alle som velger alkolåsprogrammet som alternativ til tap av føreretten.

MA anser at utvidelsen av målgruppen og andre forslag burde kunne gjøres innfor strukturen og rammene for rapporten om "Alkolås som alternativ til tap av førerett som en del av program mot ruspåvirket kjøring", og ved tilpasninger av denne.

Holdninger og edrueighet

Det synes imidlertid å kunne være aktuelt med en viss differensiering i forhold til den holdningsskapende delen av programmet og oppfølgingen. MA mener at promilledømte med "lavpromille" som ikke er i kategorien som i utgangspunktet kvalifiserer til å delta i "Programmet mot ruspåvirket kjøring" (kapittel 4.5.1 side 28 ff), må gjennomgå et lignende, obligatorisk opplegg, dersom de velger alkolåsprogrammet. Dette kursopplegget skal ivareta krav om edrueighet og tilpasses, slik at det ikke er alternativ til ubetinget fengsel. MA støtter at den enkelte dekker kostnadene ved alkolåsprogrammet, hvilket også kan inkludere et slikt tilpasset program mot ruspåvirket kjøring.

Legeundersøkelse

Programmet skal omfatte legeundersøkelser. I avsnittet om legeundersøkelse (side 10) angis det at "det skal gjennomføres en legeundersøkelse av domfelte hver sjette måned" der "hensikten er å vurdere om domfelte fyller kravet til edruelighet i vegtrafikkloven § 34 for å kunne gjennerverve føreretten når tapsperioden er over".

MA mener at hver sjette måned synes å være for sjelden. For å følge opp at personen i programmet har en positiv utvikling på dette området, foreslår MA en tettere og hyppigere oppfølging. Spesielt i begynnelsen er dette viktig, men dersom det ikke oppdages brudd på forutsetningene kan tiden mellom legeundersøkelsene økes etter hvert. En slik oppfølging kunne for eksempel skje 1. måned, 2. måned og deretter hver 4. måned.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Et alkoholprogram vil ha økonomiske- og administrative konsekvenser. Den totale gevinsten på en rekke områder ved økt trafikksikkerhet, færre ulykker og mindre rusproblem er store. De personlige og samfunnsmessige gevinstene overgår etter MAs mening de direkte kostnadene som er knyttet til et bredt anlagt alkoholprogram.

MA imøteser den videre behandlingen av saken og står gjerne til disposisjon med ytterligere opplysninger.

Med vennlig hilsen,
MA – rusfri trafikk og livsstil

Terje Tørring
Direktør

Hans-Erik Hansen
Redaktør

